

בית השקעות
תשקיעי בעצמך

מבט מגדרי 2025

אחד האירועים המשמעותיים בשנת 2024 היה הענקת פרס נובל בכלכלה לפרופ' דרון אצ'מוגלו, פרופ' סיימון ג'ונסון (MIT), וג'יימס א. רובינסון (אוניברסיטת שיקגו). הפרס הוענק בזכות מחקריהם על "האופן שבו נוצרים מוסדות ומשפיעים על שגשוג".

הפרס היה משמעותי כי ב-2024, גברו ההתקפות על מוסדות משפטיים וכלכליים מרכזיים בישראל, בחלקים מאירופה ולקראת סוף השנה גם בארה"ב. המחקר ארוך השנים בגינו הם קיבלו את הפרס מביא דוגמאות רבות לפערים הכלכליים והחברתיים בין מדינות בהן יש מוסדות מעוגנים, עצמאיים, שמשרתים את הציבור בכללותו לבין מדינות בהן המוסדות אינם קיימים, אינם מתפקדים או משרתים רק את מפלגת השלטון. דוגמא בולטת מסביבתנו בשנים האחרונות, היא המתקפה בתורכיה על הבנק התורכי המרכזי שהובילה בשנים האחרונות לאינפלציה שהגיעה בשיאה לשיעור של כ-85%.

בישראל בתי המשפט על הכוונת במובנים רבים החל משינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים ושופטות הנידון בימים אלו, ועד לניסיונות לחזק את מעמדם של בתי הדין הרבניים. זוכי הנובל הציגו מבחן פשוט לניתוח מהלכים כגון אלו - האם השינוי המתוכנן במוסד המשפטי ישרת את כל הציבור באותה המידה? האם הוא יעודד שוויון? בהקשר של בתי הדין הרבניים התשובה היא די ברורה. הרחבת תחומי פעילותם תפגע בציבור החילוני ובציבור שאיננו יהודי אורתודוקסי. די בדוגמא שנשים פסולות לעדות בבית דין רבני בכדי להבין את אי השוויון שמוסד שכזה מייצר.

מבוא

למרות שהמחקר שזיכה את החוקרים בנובל, לא עסק במובהק בפרספקטיבה מגדרית, ההקשר ברור. בעמודים הבאים, נראה כיצד תהליכי השינוי בחקיקה, במוסדות המדינה, בתקשורת ובהלך הרוח החברתי כבר משפיעים על נשים בשונה מגברים. המחקר מבהיר את הערך הכלכלי והחברתי הגלום לכולנו במניעת המשך השחיקה, את הערך הגלום בחיזוק המוסדות האינקלוסיביים שעמדו בבסיס הפריחה הכלכלית שאפיינה את ישראל עד היום. בהיותן קבוצת מיעוט על אף היותן רוב מספרי, מצבן של הנשים בכל הנוגע לשוויון יכול להיות נייר לקמוס לחברה חפצת שגשוג.

לא רק פרס נובל בכלכלה ממחיש את הניגודיות במקומותינו בין מוסדות שוויוניים מתפקדים לבין מה שקורה כשאי השוויון גובר. אירועי השבועה באוקטובר 2023 המחישו את הצורך והעוצמה בגיוון ובשוויון והנזק בהיעדרם. סיפורן של התצפיתניות או הנגדת ו' מ-8200, שזיהו ודיווחו, אך קולן לא נשמע, אל מול סיפורי הלוחמות שלחמו שכם אל שכם עם הלוחמים, הטנקיסטיות וחברות כיתות הכוננות, והבהירו שאין תפקידים מגדריים - יש תפקידים מקצועיים. יש נשים, כמו שיש גברים, מוכשרות ומסוגלות למלא כל תפקיד ויש ערך בגיוון ושוויון וסכנה בהיעדרם.

המציאות שיצרה המלחמה במהלכה נפלו עד סוף 2024, 891 חיילי צה"ל בשירות סדיר, בקבע ובמילואים, ו-5,569 נפצעו לצד מציאות בה תקציבי השירותים החברתיים ב-2025 מקוצצים תגרום לכך שנשים רבות יאלצו לעזוב את עבודתן. השילוב של קיצוץ במקומות התעסוקה ברווחה, בבריאות ובחינוך עם הצורך לטפל בנפגעים ובמשפחותיהם מוסיף לחץ חברתי על הלחץ הכלכלי ומהווה כח משמעותי בפני עצמו להפחתת השוויון ולפגיעה מתמשכת באיכות החיים של כולנו בעתיד.

כפי שנראה בהמשך, מנתוני מיס פיקס דה יוניברס, ארגונים חברתיים שהובלו על-ידי נשים תרמו כמיליון שעות עבודה בחודש לחיזוק החברה, הכלכלה והבריאות הנפשית של כולנו. אף פעם לא נדע איך הינו עוברים את השנה הזו בלי ההתגייסות הזו. לצד זאת קיבלנו מיפוי של הצרכים הקהילתיים הדחופים בישראל והכרות עם הנשים שיודעות מה צריך לעשות ואיך. מה יעלה בגורל הנכס הזה ב 2025 תלוי בכולנו.

רבות מכירות ומכירים את הפרסומות שכיכבו במהלך מלחמת העולם השנייה שקראו לנשים למלא את מקומם של הגברים שיצאו להילחם. חוויה דומה עברה על ישראל מהשבעה באוקטובר ובמהלך 2024. מה שמוכר אולי פחות זו התעמולה בתום מלחמת העולם השנייה, זו שהסלילה את חזרתן של אותן נשים למטבח. בישראל של 2024 נשים הובילו בכל גזרה, אך במקביל התחזקה ההדרה הממסדית שלהן בשוק התעסוקה, בכלכלה, במגזר הציבורי, בפקידות הבכירה במשרדי ממשלה, ובמוקדי קבלת החלטות.

במבט אל 2025 והשנים הבאות קו המגמה מטריד. חל גידול ברור במשאבי המדינה המופנים לחיזוק ההפרדה וההסללה המגדרית. אמנם כפי שנראה בהמשך, אפשר למצוא סימנים למאמצים להרחבת השוויון בשוק הפרטי, אבל אין לזלזל בהשפעת האכזבה המצטברת מקצב השינוי, לצד הרחבת אי השוויון הממסדי, על המוטיבציה של נשים להמשיך להתאמץ ולהילחם על הזדמנויות. את מחיר הרחבת אי השוויון נשלם כולנו.

הבנת התהליכים והמגמות היא מפתח לשינוי ובכך אנו מקוות כי תמצאו עניין בסקירות להלן. המשימה שלנו היא לתרגם את התובנות הללו לעשייה כלכלית וחברתית טובה יותר בשנת 2025, כל קורא וקוראת עבור עצמם אבל גם לטובת חברה שוויונית וחזקה יותר בישראל.

מבוא

תוכן

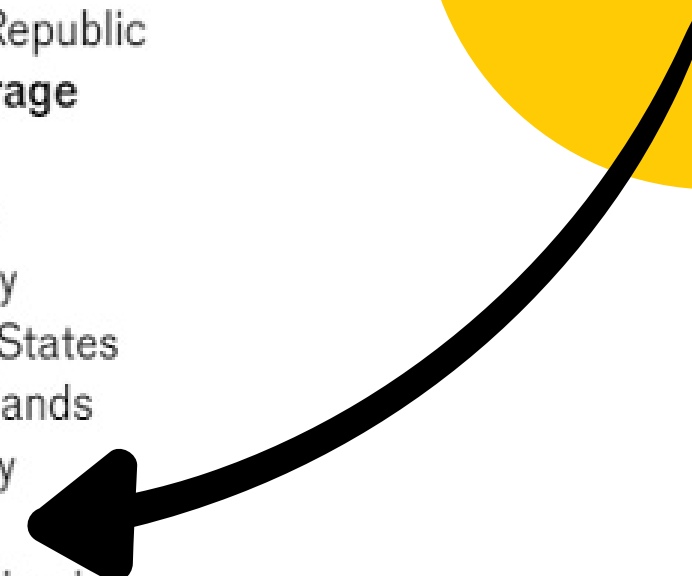
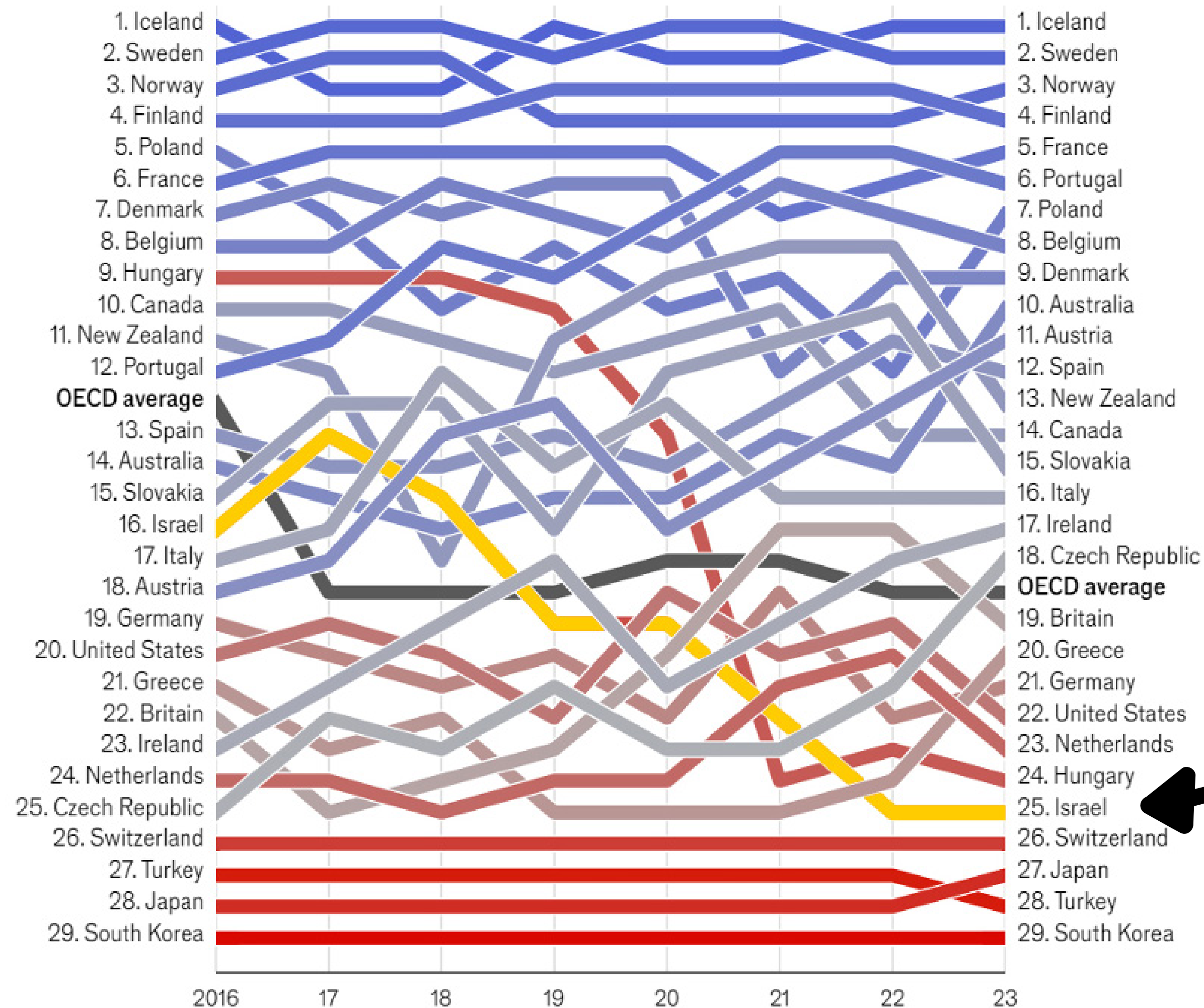
מדד המגדר והצפיות ל-2025

הדס בן אליהו, מנכ"ל ון ליר בירושלים

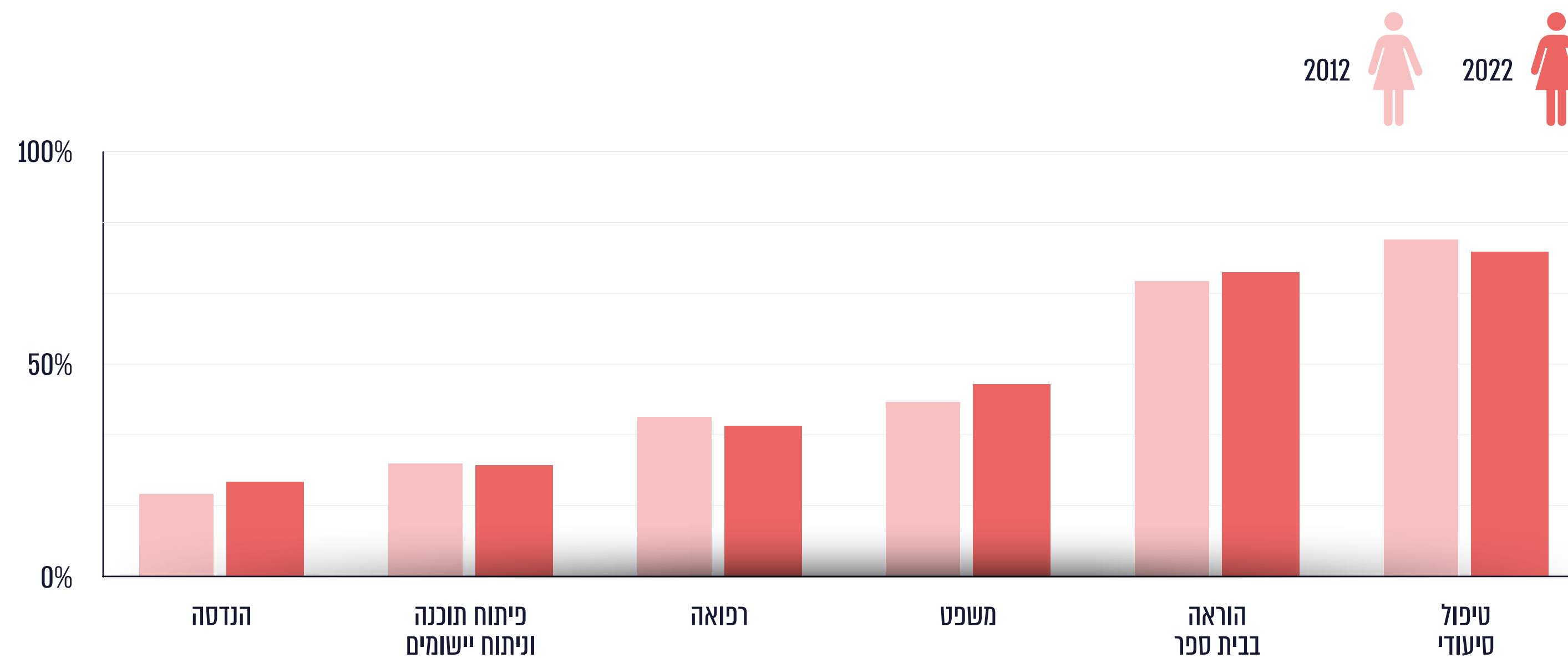
הפערים בין נשים לגברים מושפעים מהמצב הכלכלי, הפוליטי, החברתי והביטחוני. המלחמה והשפעותיה הכלכליות, לצד עליית הסמכותניות ושחיקת הדמוקרטיה הם התהליכים המרכזיים שהשפיעו על רמת השוויון המגדרי בישראל בשנת 2024 וכך צפוי להימשך גם ב-2025.

הימשכות המלחמה והתגברות המיליטריזם, מביאות להתרחבות הפערים המגדריים ולהעמקת אי-השוויון: התעסוקה של רוב הנשים יציבה פחות ומתגמלת פחות משל גברים, ועל כן, ככל שהמלחמה מתמשכת, כך הן מוחלשות כלכלית עוד יותר. הגדלת המשאבים המוקצים לביטחון ולמימון המלחמה מביאה לצמצום השירותים החברתיים ורשת הביטחון הסוציאלית של המדינה. נשים הן הנפגעות העיקריות מתהליך זה, שכן הן גם עיקר המועסקות בתחום השירותים החברתיים (חינוך, עבודה סוציאלית, מקצועות הבריאות), והן גם צורכות יותר שירותים ונתמכות יותר ע"י המדינה, והצרכים רק הולכים וגוברים.

ישראל ירדה **מתקום 16** בשנת 2016 ל**תקום 25** בשנת 2024 במדד תקרת הזכוכית שמפרסם המגזין 'אקונומיסט'

שיעור הנשים במשלחי יד נבחרים

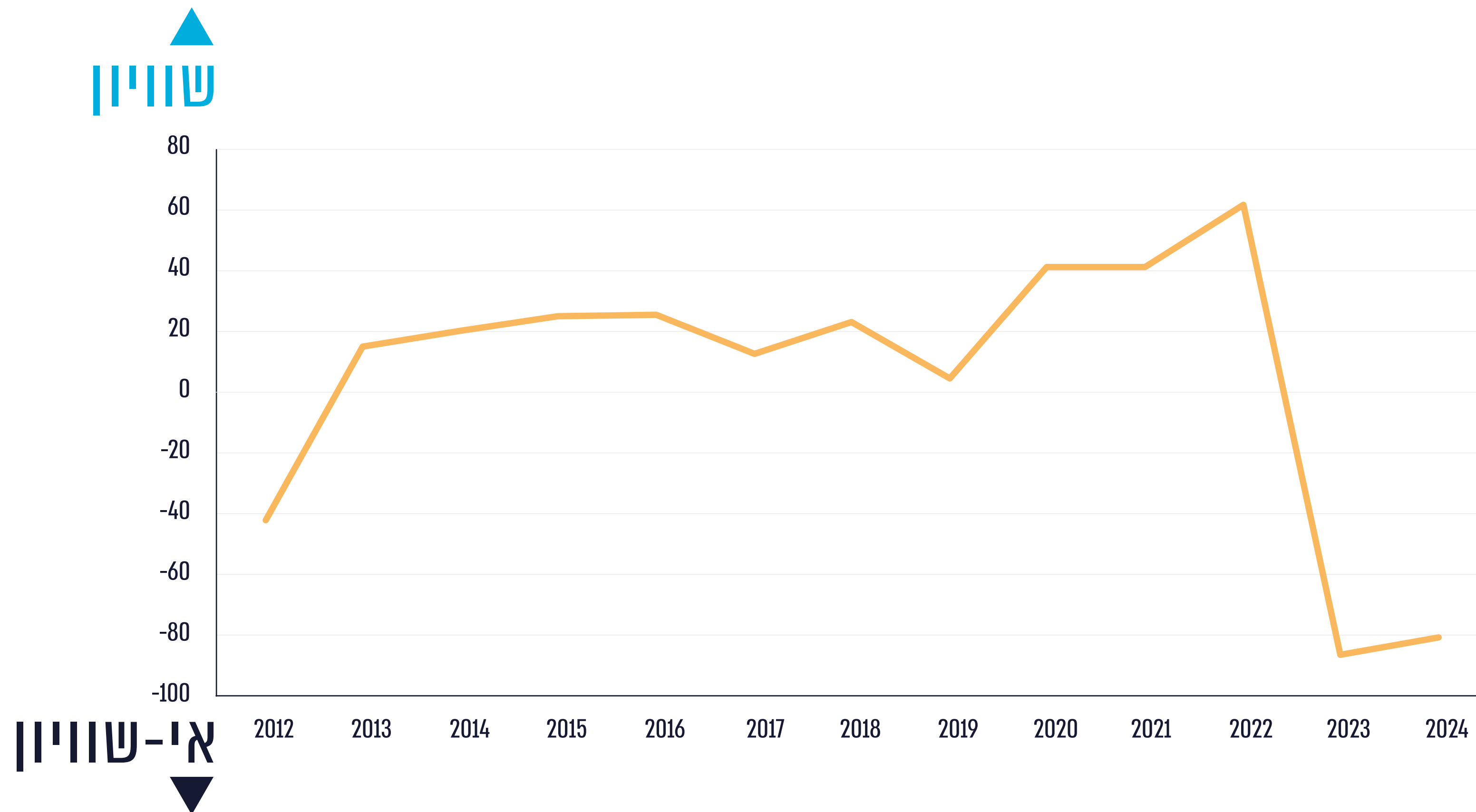
מקור: מדד המגדר 2024 (מבוסס על נתוני הלמ"ס)

תמונת מצב זו מדאיגה במיוחד על רקע עליית הסמכותניות ושחיקת הדמוקרטיה בישראל, שכן ההדרה של נשים ממוקדי קבלת החלטות במדינה והתעלמות משיקולים וצרכים של מחצית מאוכלוסיית ישראל בקביעת המדיניות והקצאת המשאבים מביאות להתרחבות הפערים המגדריים ולהעמקת אי-השוויון. תהליכי העמקת אי-השוויון בין נשים לגברים וההדרה של נשים ממוקדי קבלת החלטות מבטאים פגיעה ממשית ביסודות הדמוקרטיים של מדינת ישראל. ההשלכות של ההתעלמות השיטתית של מקבלי ומקבלות החלטות במדינה מהגידול בפערים המגדריים כבר ניכרות בשטח.

בין השנים 2021-2022 ראינו שיפור בייצוג של נשים בזירה הפוליטית, אך בשנים 2023-2024 התרחשה הדרה של נשים ממוקדי קבלת החלטות וייצוג נשים בזירה הפוליטית ירד מאוד. כתוצאה מכך רמת השוויון המגדרי ירדה דרמטית. שינוי בתחום זה מצריך כוח פוליטי פמיניסטי פורמלי ולא צפוי בו שינוי לפני קיומן של בחירות כלליות.

רמת השוויון המגדרי בתחום של עוצמה פוליטית

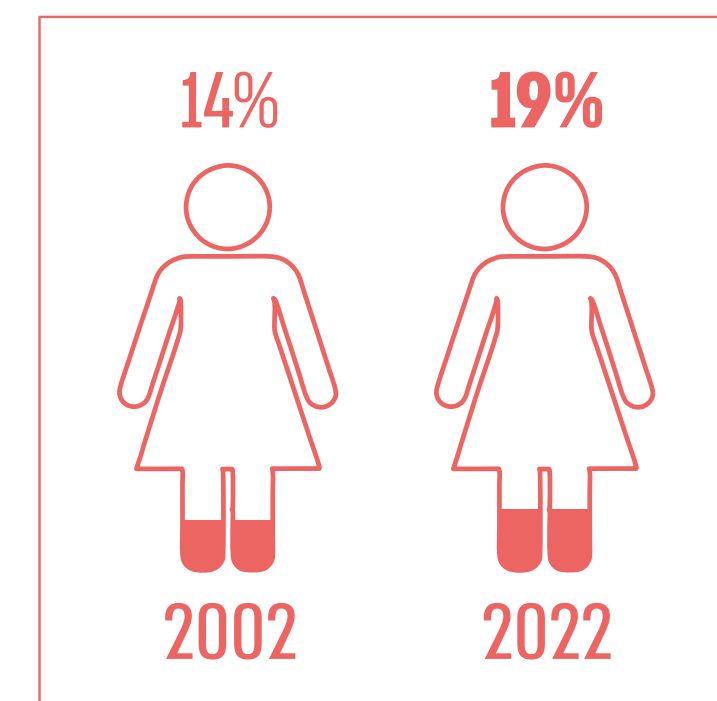
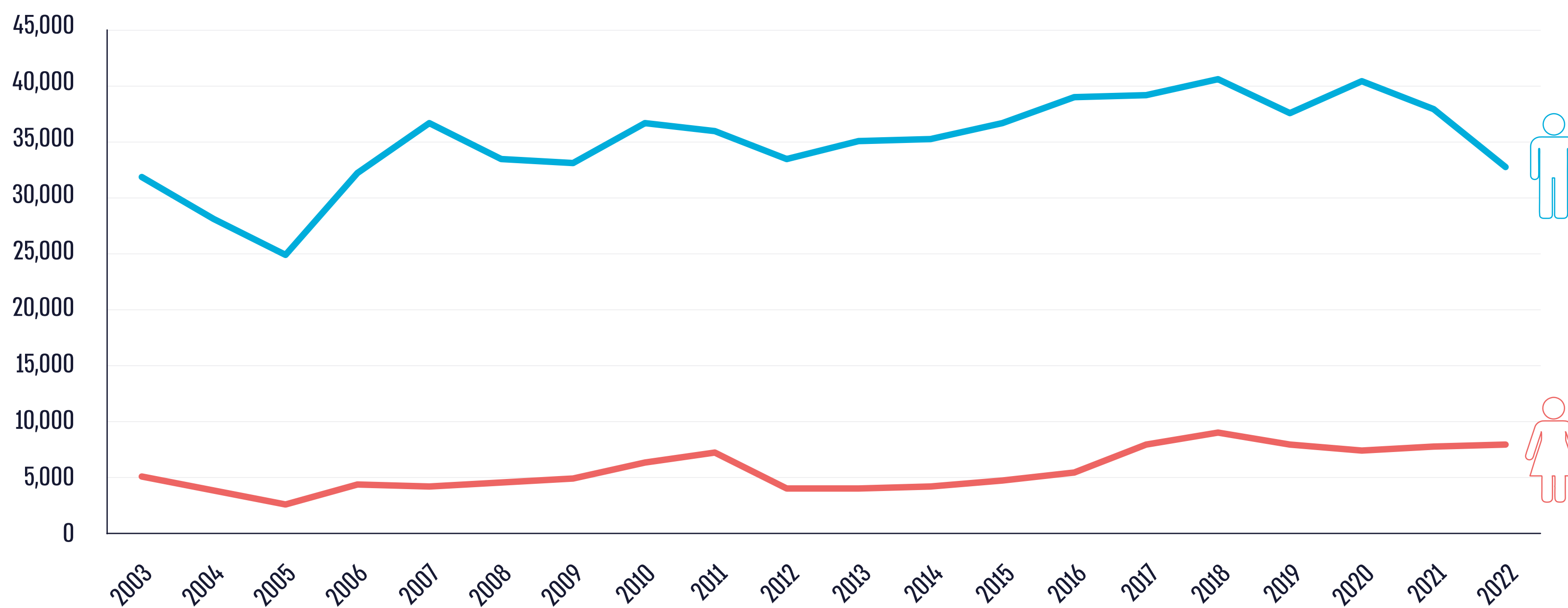
(החישוב מבוסס על ייצוג נשים בכנסת, בממשלה, בראש רשויות מקומיות, ובקרוב מנכ"לים של משרדי ממשלה)

בזירה הכלכלית

בדומה לזירה הפוליטית, גם בזירה הכלכלית בעמדות המפתח וההשפעה מחזיקים בעיקר גברים. כך, בשנת 2022, 19% מקרב משרות המנכ"ל במשק היו נשים. קצב הגידול במספר המנכ"ליות איטי ביותר ועומד על 0.9% בשנה, ולכן אין לצפות לשינוי משמעותי לטובה בהיקף המנכ"ליות במשק בשנת 2025

פילוח מגדרי של משרות מנכ"ל

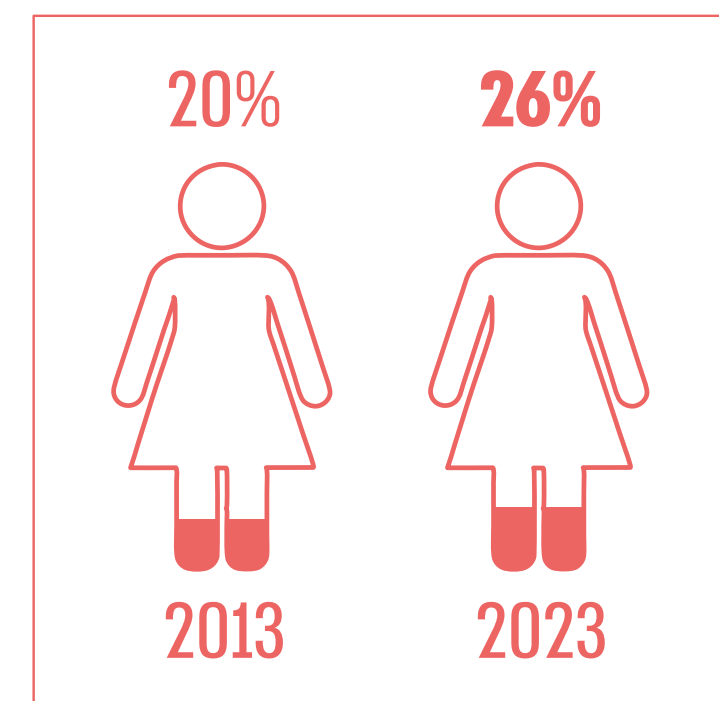
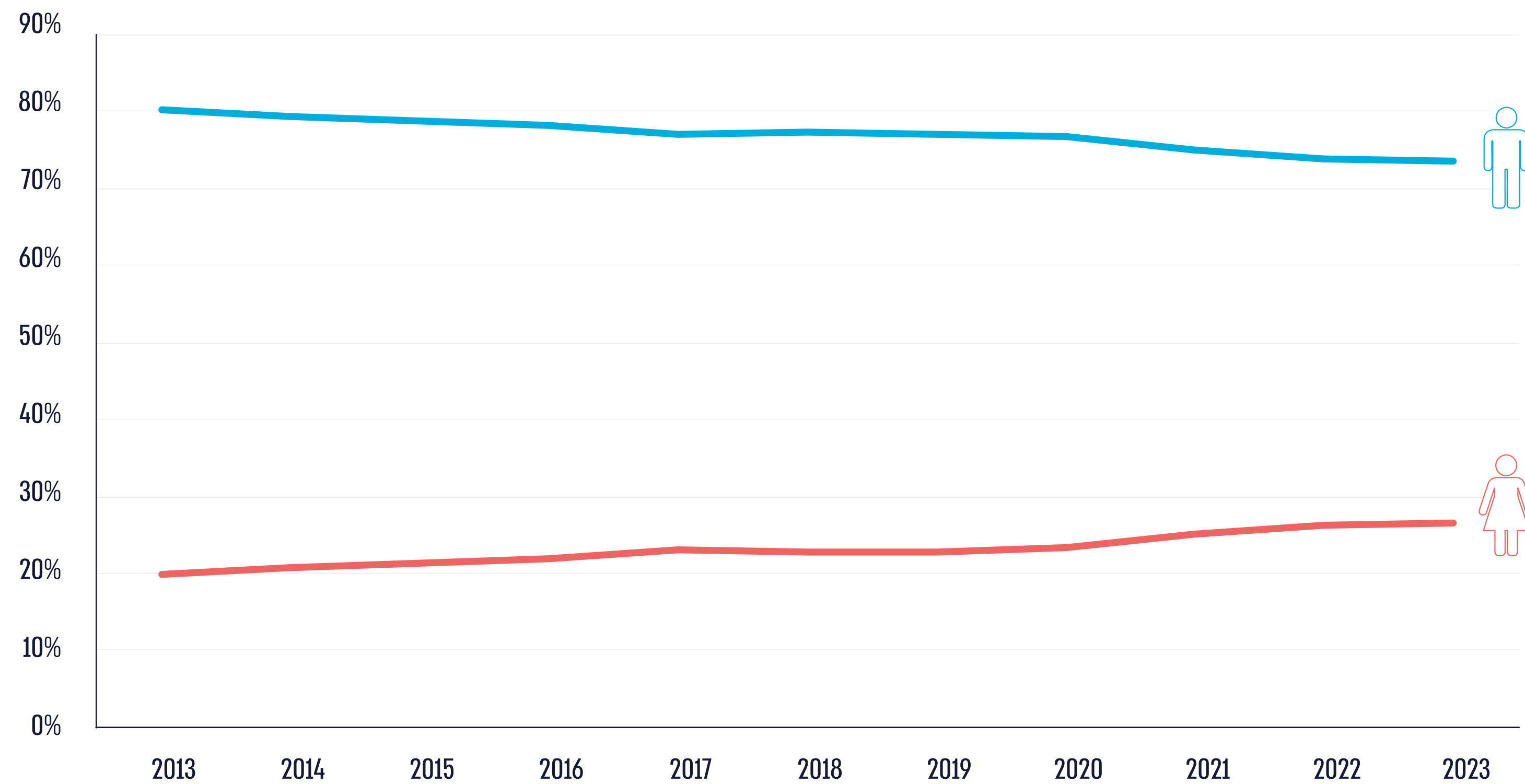
מקור: מדד המגדר 2024 (מבוסס על נתוני למ"ס)

בנוסף, בשנת 2023, 26% בלבד מהדירקטורים בחברות הציבוריות היו נשים. קצב הגידול בייצוג נשים בדירקטוריונים של חברות ציבוריות הוא איטי ביותר – 0.6% בשנה בלבד (בשנת 2010 הייצוג עמד על 18%). ללא חקיקה המחייבת ייצוג מגדרי שוויוני, לא ניתן לצפות לשינוי משמעותי בתחום זה. יש לציין כי הייצוג של נשים בדירקטוריונים של החברות הממשלתיות גבוה מ-40%, לאור חקיקה והחלטת ממשלה המחייבות ייצוג מגדרי שוויוני (ועדיין, ב-21% מהחברות הממשלתיות אין ייצוג לנשים בדירקטוריונים, כך שיש עדיין מקום לשיפור).

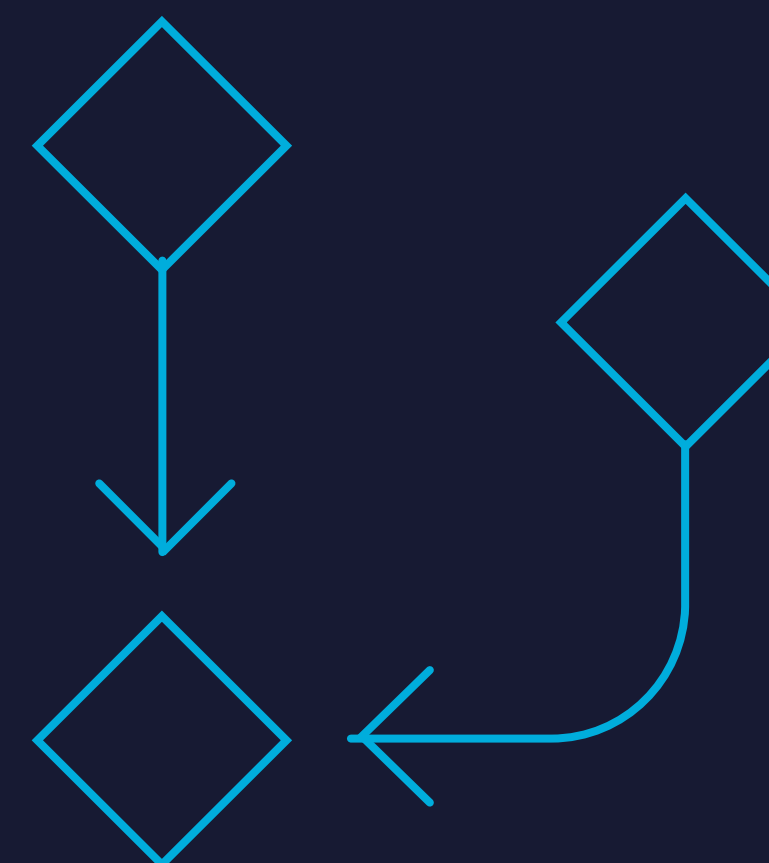
ייצוג בדירקטוריונים של חברות ציבוריות בפילוח מגדרי

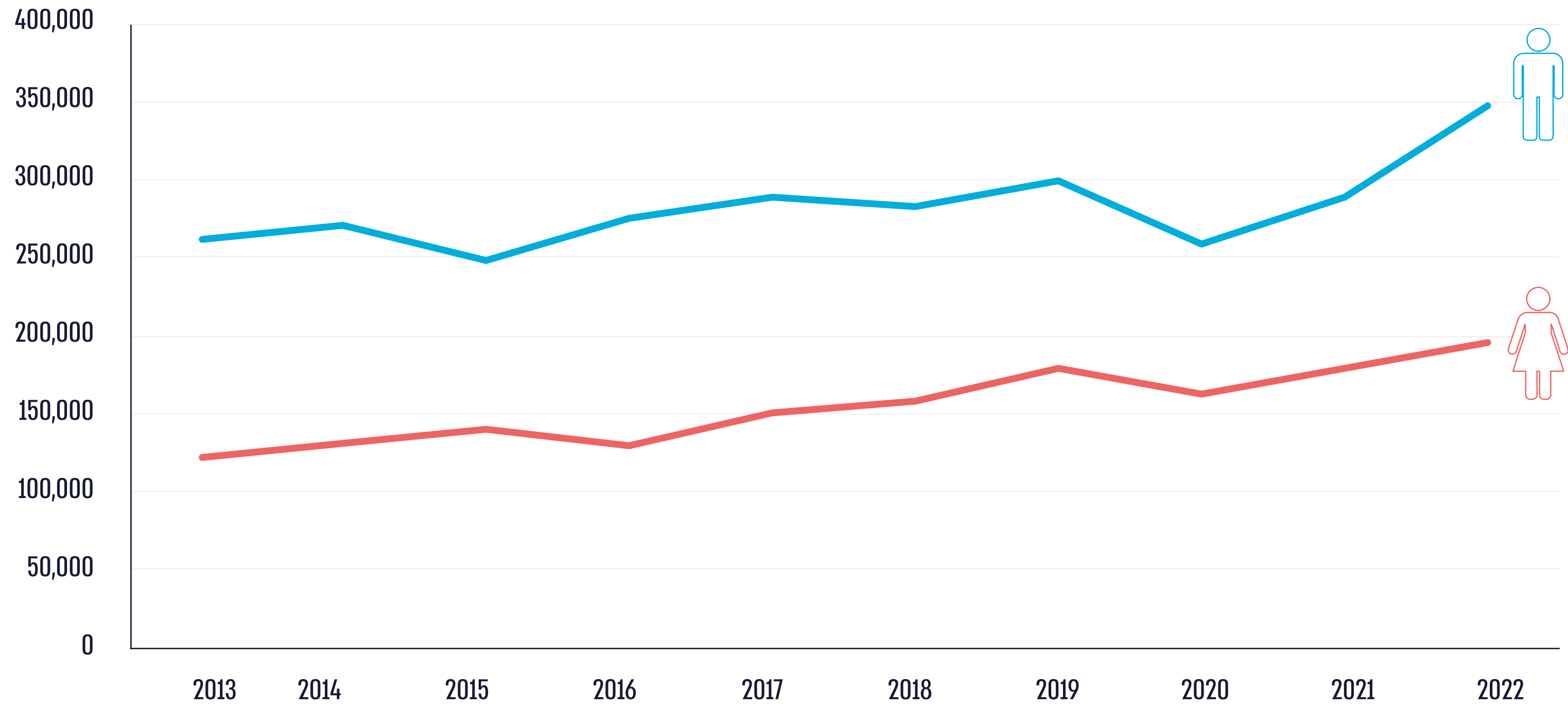
מקור: מדד המגדר 2024 (על בסיס אתר הרשות לניירות ערך)

ההשתתפות של נשים בשוק העבודה בישראל היא גבוהה מהממוצע ב-OECD ועומדת על כ-60% (הממוצע ב-OECD הוא 54%). הפער המגדרי בהשתתפות (בקרוב גילאי 15-64) הוא מהנמוכים במדינות ה-OECD. קצב הגידול בתעסוקת נשים הוא איטי ביותר ועומד על 0.5% בשנה, בממוצע. בקרב נשים ערביות, שיעור התעסוקה נמוך, יחסית, ועמד על 36.9% בשנת 2023. לצד היקף תעסוקה גבוה בקרב נשים בחברה הכללית, הפער המגדרי בשכר השכירים בישראל הוא השני בגובהו בקרב מדינות ה-OECD, והוא במגמת גידול בשנים האחרונות: מ-32% בשנת 2019 ל-35% בשנת 2022. השכר החודשי הממוצע בשנה זו עמד על 14,044 ₪ בקרב גברים לעומת 9,098 ₪ בקרב נשים.

מאז מגפת הקורונה גדל מאוד מספר הגברים העצמאיים בהשוואה למספר הנשים, אך הפער המגדרי בשכר בקרב עצמאים הצטמצם מעט. בנוסף, הפער המגדרי בבעלות על עסקים קטנים הצטמצם במעט במהלך השנים. בשנת 2022, 28% מהעסקים הקטנים היו בבעלות נשים לעומת 72% בבעלות גברים. נשים עצמאיות גם פחות מעסיקות עובדים בהשוואה לגברים עצמאים, כך שהעסקים שלהן לרוב קטנים יותר.

עצמאיים אל מול עצמאיות

מקור: מדד המגזר 2024 (מבוסס על נתוני למ"ס)

באופן כללי, דפוסי התעסוקה של נשים שונים משל גברים בהיבטים של משלחי היד הדומיננטיים, זה מתבטא ב: היקף המשרה (יותר נשים עובדות במשרה חלקית מגברים), התגמולים (נשים מרוויחות פחות מגברים), המרחק של מקום העבודה מהבית (יותר נשים עובדות קרוב לבית מאשר גברים), והביטחון התעסוקתי (יותר נשים עובדות בתנאים של תעסוקה מעורערת בהשוואה לגברים). דפוסי התעסוקה של נשים מושפעים באופן משמעותי מהחלוקה הלא שוויונית בין נשים לגברים של עבודות הבית והטיפול בילדים (עבודות שקופות – שעות עבודה שאינן מוגדרות כעבודה, אינן מוכרות כעבודה ואינן מתגמלות כעבודה).

במחקר שנערך בשנת 2022 נמצא, כי במשקי בית בהם שני בני הזוג מועסקים, 59% מהנשים דיווחו שהן מבצעות את עבודות הבית לעומת 41% מהגברים, ו-62% מהנשים דיווחו כי הן מטפלות בילדים ובבני משפחה לעומת 38% בלבד מהגברים. פערים אלה קשורים קשר הדוק לשיעור הגבוה יותר של נשים המועסקות במשרה חלקית (32.6% מהנשים בהשוואה ל-17.8% מהגברים). ואכן, שיעור גבוה יותר של נשים מגברים מדווחות כי הן מועסקות במשרה חלקית עקב האחריות שלהן לעבודות הבית והטיפול (20.5% מהנשים לעומת 2.6% מהגברים).

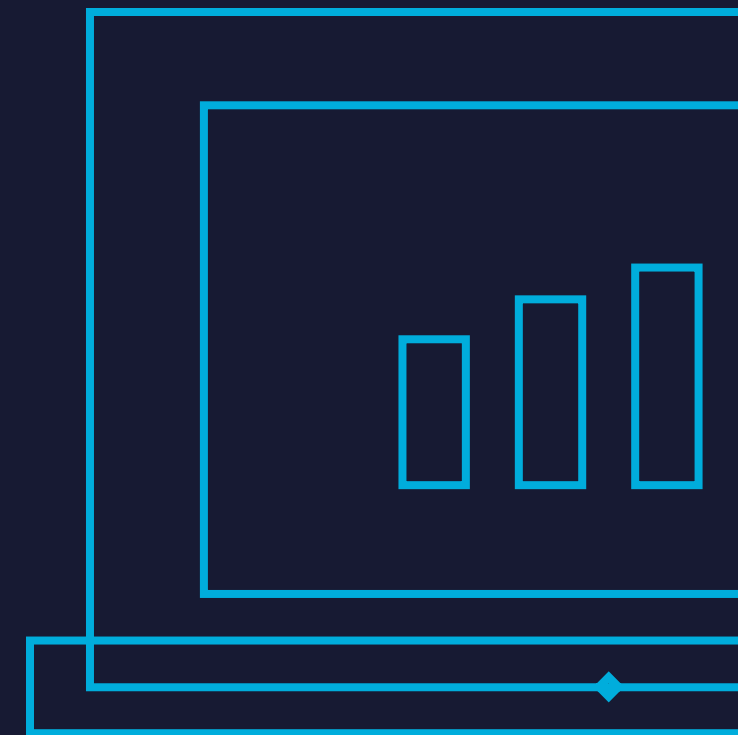

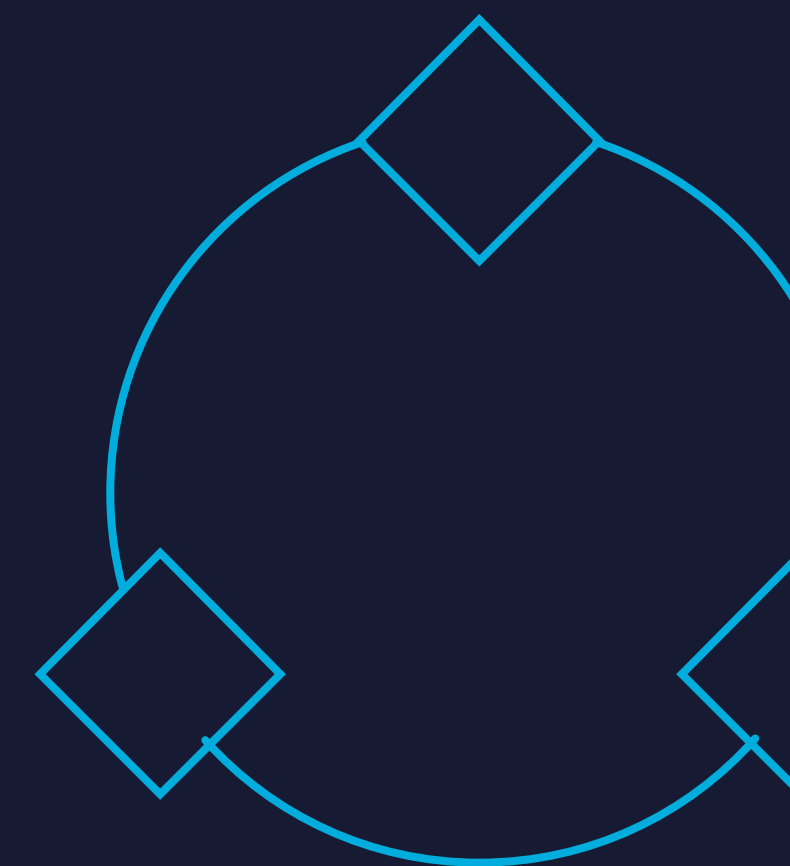
השקעה בהון

אנושי ורכישת השכלה נחשבות כרטיס כניסה לתעסוקה מתגמלת ויוקרתית יותר, ובמהלך השנים נעשו ניסיונות להעלות את שיעור הנשים הלומדות והמועסקות בתחומים ששכר גבוה בצידם, בעיקר לימודים בתחומי ה-STEM ותעסוקה בתחום ההייטק. התבוננות בנתונים מלמדת על שינוי מסויים בדפוסי רכישת השכלה בקרב נשים, אך פחות בתעסוקה. כך למשל, בין השנים 2012 ל-2022, גדל במעט שיעור הנשים מקרב הסטודנטים בתחומים של מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב, מ-29.7% ל-32.2%, בתחומי ההנדסה והאדריכלות מ-29.7% ל-35.5% בתחום המשפטים מ-55% ל-60%, ושיעור הסטודנטיות לרפואה גדל מ-56% ל-62% בשנים אלה.

במקצועות הרלבנטיים לתחומי לימוד אלה, השינוי קטן יותר ולעיתים במגמה הפוכה. כך, בשנים 2012-2022, שיעור הנשים המועסקות בפיתוח תוכנה וניתוח יישומים ירד מ-30.1% ל-29.3%, שיעור המהנדסות עלה מ-22.4% ל-25.1%, בקרב המועסקים בתחום המשפט עלה שיעור הנשים מ-47.1% ל-49.9%, ובתחום הרפואה, שיעורן ירד מ-41.9% ל-40.1%.

הסתכלות כוללת על בידול מגדרי (סגרגציה) בהשכלה הגבוהה ובתעסוקה מלמד, כי המגדור המקצועי עמוק יותר בשוק העבודה מאשר בהשכלה: **29%** מהנשים צריכות להחליף את תחום הלימוד שלהן כדי שיהיה שוויון מגדרי בהשכלה, בעוד שבשוק העבודה, **46%** מהנשים (כמעט מחצית) צריכות להחליף מקצוע כדי שיהיה שוויון מגדרי בתעסוקה. השינוי בעומק הבידול המגדרי בשני התחומים הוא איטי מאוד ואינו ליניארי – בשנים האחרונות העמיק הבידול, כך שלא ניתן לצפות לשינוי משמעותי ולצמצום של פערים מגדריים בתחומים אלה בשנים הקרובות.

מבט חברתי 2025 לימור ויסברג כספי, מיס פיקס דה יוניברס

על פי פתגם יוני עתיק חברה נהיית בריאה כשאנשים בה שותלים עצים בידיעה שהם כבר לא יזכו לשבת בצילם. קשה לפענח את ה-DNA של מי שעושה מתוך ראייה של הכלל, לפעמים תוך ויתור על צרכים אישיים. השאלה הזו מתחדדת בתקופות משבר, ומשתקפת במידת מה, בפולמוס הציבורי הישראלי בכל הנוגע לחוק אי-הגיוס או עול המיסים. מי אומרת: "אני לטובת העניין או הכלל", ומי: "טובת הכלל אינה ענייני אם היא לא מועילה לי".

בשעה שהמדינה קרסה אל תוך עצמה, נשים עשו מה שהן יודעות לעשות וזה - לעשות. אל הוואקום שהמדינה הותירה נכנסו יוזמות אזרחיות נשיות. חלקן נתנו מענה זמני, רבות עדיין פועלות, לא מעט הקימו מנגנון בר קיימא והן אף ממפות את אתגרי העתיד.

מיס פיקס דה יוניברס, הפועלת מאז 2021, היא קהילה של נשים יזמיות חברתיות המקבלות במה ציבורית, ליווי ומענקים פילנטרופיים לחיזוק פעילותן. השנה הוגשו למיס פיקס 250 מיזמים של נשים שפעלו, בעקבות השבעה באוקטובר והמלחמה, למען אוכלוסיות שנפגעו במישרין או בעקיפין מהאסון שפקד את מדינת ישראל. מאז 2022 הוגשו למיס פיקס 650 יוזמות חברתיות של נשים הפועלות למען חברה טובה יותר, כדי שכולנו נוכל לשבת בצל המיטיב של עשייתן. הנשים הללו נוגעות בקהילות רבות ועל כך יעידו 150,000 ההצבעות שהן קיבלו באתר וכמיליון צפיות בפועל.

מיזמים
646

הצבעות באתר
143,668

משתמשים יוניקים
279K

צפיות באתר
918K

שווה ערך שנתי
780 ₪ מליון

מיזמים
646

הצבעות באתר
143,668

משתמשים יוניקים
279K

צפיות באתר
918K

שווה ערך שנתי
₪780 מיליון

עיון במיזמים שהוגשו ב-2024 מגלה מענה לצרכים שמקבלי ההחלטות הגברים פספסו - מלידה וטיפול בילוד תחת טילים, חשיבות של מבני חינוך בהחלטה של משפחות לשוב אל הישוב ממנו פונו, שימוש במשאבים משותפים לצמצום הצריכה הפרטית וחיזוק הקהילה, טיפול בעורף משרתי מילואים, מענה ראשוני בחירום בו נשים מסייעות לנשים בקהילה החרדית, מציאת עבודה במציאות שבה קשה להתרחק מהילדים, ועד מעמדה של בת זוג ששכלה את בן זוגה לפני שהתחתנו. העשייה החברתית מהזווית הנשית מאופיינת בירידה לפרטים, מציאת פתרונות מתוך החיים עצמם וכל זאת תוך בניית קהילה ותחושה **שיש אל מי לפנות כשהחיים משתבשים.**

ב-250 המיזמים שהוגשו ב-2024 פועלים ופועלות כ-7,000 בעיקר נשים. לפי חישוב של 160 שעות עבודה בחודש מדובר על **מעל מיליון שעות עבודה** בחודש שנתרמו במסגרת היוזמות החברתיות של הנשים הללו, לטובת המדינה.

שכר ממוצע לשעת עבודה לנשים ב-2022 עומד על 60.70 ש"ח לשעה. מכאן שרק בקרב נשים שהגישו למיס פיקס ב-2024 שווי התרומה לחברה עומד על 68 מיליון ש"ח בחודש. לפי הערכת חסר, **זו עשייה שתרומתה כ-815 מיליון ש"ח בשנה.**

שכר ממוצע לשעת עבודה, נשים לעומת גברים, מתוך נתוני למ"ס בעיבוד צוות המחקר של מדד המגדר (ד"ר הגר צמרת-קרצ'ר ויוליה בסין) "יודעת" מרכז ידע נשים ומגדר.

לקום ולעשות נשים יודעות, בלי לשאול: מה הטייטל, הבונוס, ואיזה רכב חברה הן יקבלו. הגישה הזו מסמנת שהערכים לא מתו, הם רק הרוב השקט, או אולי השקטה. ב 2025 נלמד אם היוזמות שהתחילו כאצבע בסכר יהפכו למערכים מאורגנים, ברי קיימא, לשיקום וצמיחה. האם המדינה תתמוך במה שכבר הוקם ותיתן למי שהקימה להמשיך ולנהל את המערך. האם חברות עסקיות יבינו ששורת הרווח קשורה קשר הדוק לחברה בריאה וערכים? אם יש משהו שלמדנו מהאסון הוא שאחריות (גם) תאגידית היא צורך קיומי.

הקונפליקט המקראי במשפט שלמה מתחולל בין שתי נשים - אחת אומרת אם לא יהיה לי לא יהיה לאף אחד, והשנייה אומרת אני מוותרת שיהיה לי, העיקר שיהיה.

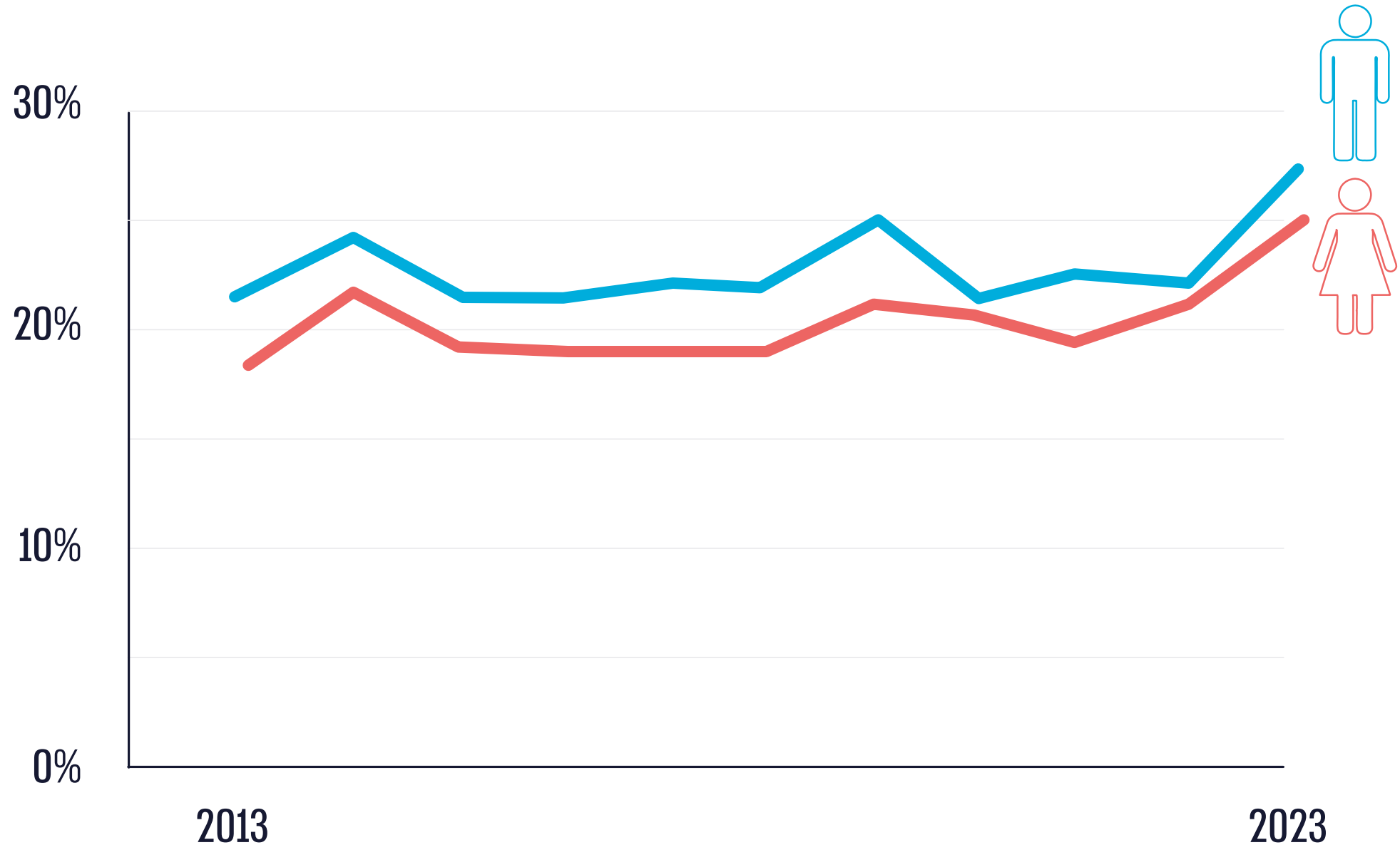
הבחירה בנשים אינה מקרית. בתנ"ך, בו מספר הדמויות הגבריות המוזכרות בשמן הוא כ-1,400 לעומת כ 160 נשים, יכל הסיפור להתחולל בין שני אבות. האם יש משהו באמא, באישה, שהגיויני יותר שתלך רחוק תוך ויתור אישי עמוק על מנת להציל? התבוננות בנשים הנלחמות בימים אלו על גורל בניהן ובנותיהן שבשבי הוא עדות נוספת למה שנהוג לכנות "לביאה" ואולי הוא פשוט אישה.

משיחות שערכתי עם נשים שהגישו מועמדות למיס פיקס, רבות מהן עזבו עבודות מכניסות - אדריכליות, עורכות דין, יזמיות שקיבלו בימים אלו מימון לסטארט-אפ שלהן, ועוד - כולן שמו בצד את האישי והתמקדו בצורך הציבורי, בראיה לטווח ארוך, בנטיעת עצים מטאפורית.

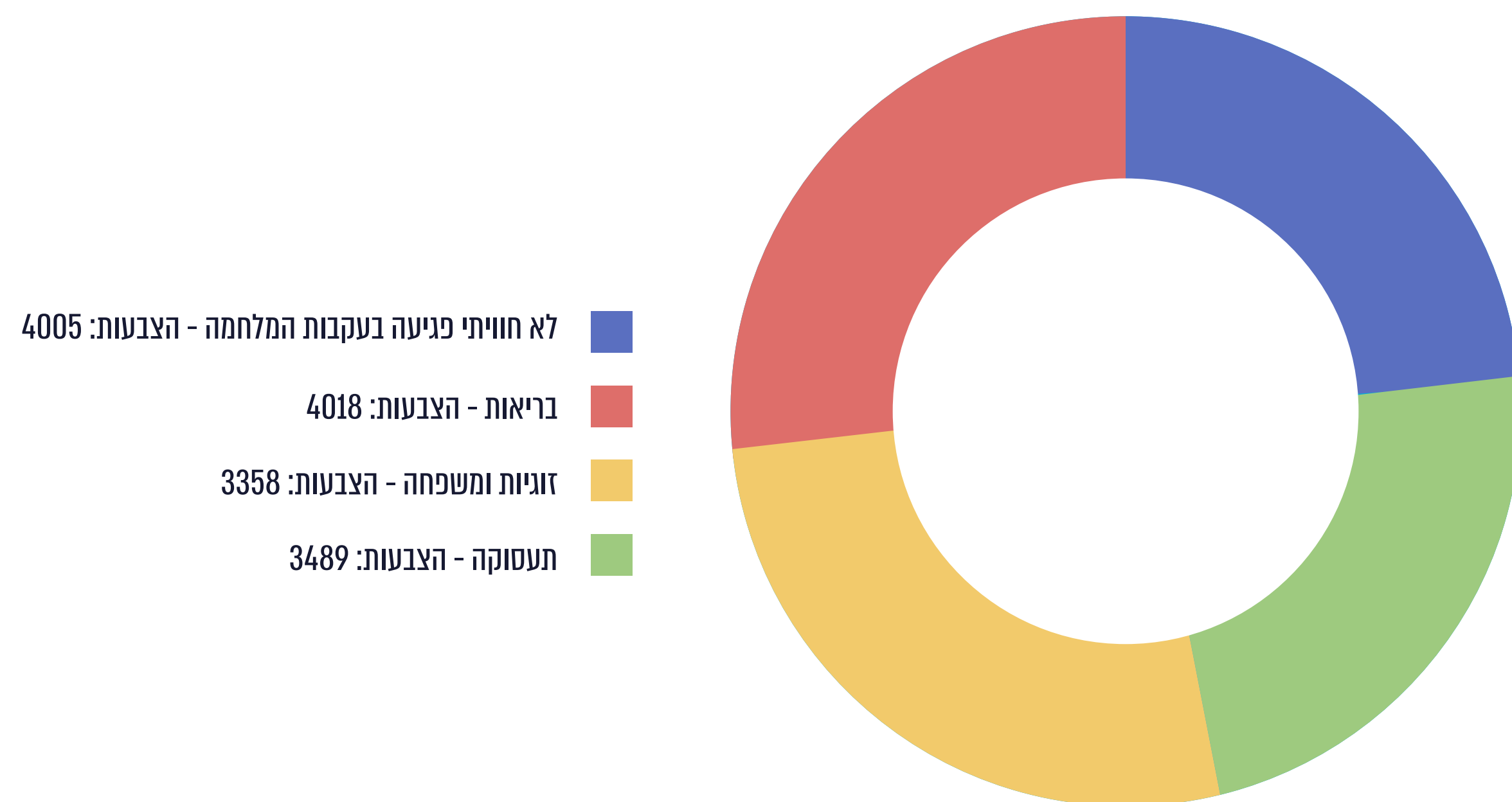
לפי נתוני הלמ"ס נשים וגברים עוסקים בעשייה חברתית והתנדבות בשיעור דומה. הנתון הזה הופך משמעותי כשהוא נבחן בראי הפערים בשיעור הנשים הדירקטוריות, מנכ"ליות, עצמאיות ובעלות עוצמה פוליטית. נשים הן מחצית מהאוכלוסייה אבל רק כשמדובר ביוזמות שלהן יש הלימה לשיעורן באוכלוסייה. מבט על היקף היזמות הנשית חברתית מפריח, אם כן, את הטיעון שאמנם נשים הן חצי מהאוכלוסייה אבל הן "לא רוצות" או "לא מתאימות".

פעם נשים עשו בביתן, אח"כ לביתן, ועכשיו לקהילה ולמדינה. ב-2025 אם לא נתעלם מהנחישות, מהמומחיות והניסיון שנשים אלו צברו בשנה האחרונה הן תוכלנה להוביל תהליכים חברתיים משמעותיים שעיקרם רווחה, צמיחה וריפוי ובעיקר ראייה של חברה כיחידה אחת שטובת אחרון פרטיה משפיעה על השלם.

שיעור העוסקים בפעילות התנדבותית לפי מגדר

בסקר שערכנו באתר מיס פיקס, מתוך 14,870 משיבים ומשיבות לשאלה האם ובאיזה אופן נפגעו מן המלחמה 73% ציינו כי חוו פגיעה - בבריאות, תעסוקה, זוגיות ומשפחה - אין ספק שפנינו לתקופה של שיקום שבה מיעוט יצטרך לסייע לרבים.

סקר מיס פיקס דה יוניברס: מהו התחום שנפגע באופן המשמעותי ביותר בחייך בעקבות המלחמה? התפלגות תשובות של 14,870 משיבים ומשיבות

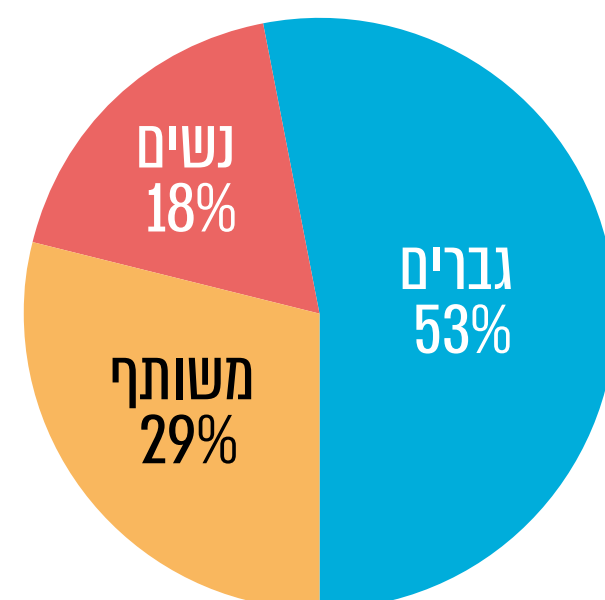
מבט על נשים בשוק ההון 2025

אלה אלקלעי, בית ההשקעות IBI

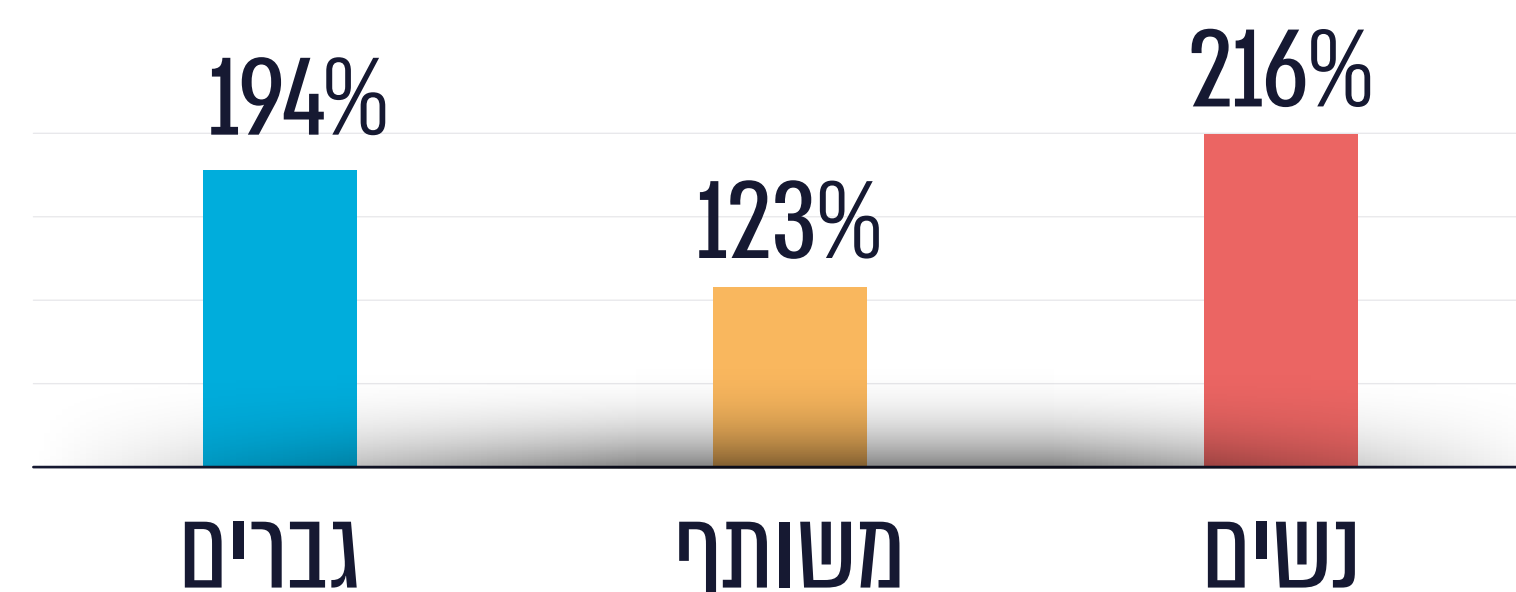
נתחיל בנתון מעודד: שיעור הנשים בקרב לקוחות המסחר העצמאי ב-IBI עלה מ-8% בשנת 2014 ל-18% בשנת 2024. בשנה החולפת, כמו גם בשנה הקודמת, שיעור הגידול במספר המצטרפות היה גבוה מזה של המצטרפים, במיוחד אם מתייחסים גם לגידול בחשבונות המשותפים. נתון זה משמעותי משתי סיבות:

- 1. הוא מעיד על שיפור באוריינות הפיננסית של נשים** - מסחר עצמאי דורש מיומנות ומעורבות גבוהה יותר לעומת מוצרים ושירותים פיננסיים אחרים. הגידול במספר הנשים הבוחרות בשירות מעיד על עלייה במודעות וביכולתן לנהל את ענייניהן הפיננסיים.
- 2. השפעה על הדור הצעיר** - בדומה לשירותים דיגיטליים אחרים, בעיקר צעירים וצעירות מצטרפים למסחר העצמאי. מגמה זו עשויה להשפיע בעתיד על שילוב נשים בתחומים נוספים בשוק העבודה.

התפלגות

שיעור הגידול במספר הלקוחות לפי מגדר 2024

מקור: נתוני IBI 2024

נשים בדירקטוריונים ובניהול בכיר

כפי שהוצג גם במדד המגדר, בשנים האחרונות חלה עלייה במספר הנשים המכהנות בדירקטוריונים של חברות ציבוריות אבל המספרים קטנים והקצב איטי. לפי נתוני מדד "אינדקס ישראל הנהגה נשית", מספר החברות שבהן נשים מהוות מעל 35% מהדירקטוריון עלה מ-34 חברות בעת השקת המדד ל-60 חברות כיום. לרגע זה נראה מרשים אבל בישראל נסחרות 538 חברות ציבוריות, כך שמדובר בהתקדמות זניחה.

לפי נתוני הבורסה שפורסמו בעיתון כלכליסט, בשנת 2024 נעשו 852 מינויים בחברות הציבוריות. רק 17% מהמינויים בהנהלות חברות ציבוריות אוישו על ידי נשים. בדירקטוריונים המצב מעט טוב יותר - נשים היוו 32% מהמינויים שנעשו השנה. כאמור קו המגמה מעיד על נסיגה בגיוון ובהרחבת השוויון גם בשנה בה חשיבותן הדהדה מקיר לקיר.

ברשימת המנכ"לים של מדד ת"א 125, רק 4 נשים מכהנות כמנכ"ליות, כלומר פחות מ-3.5%. לשם השוואה, במדד S&P 500 בארה"ב נשים מאיישות 10% מתפקידי המנכ"ל.

על פי נתוני הלמ"ס משנת 2020 השכר הממוצע של גברים בתחומי העסקים והמינהל עמד על 20,921 ₪ לחודש בעוד שכרן הממוצע של נשים בתחומים אלו עמד על 14,416 ₪ לחודש.

https://www.calcalist.co.il/local_news/article/rk3hb8yr1l

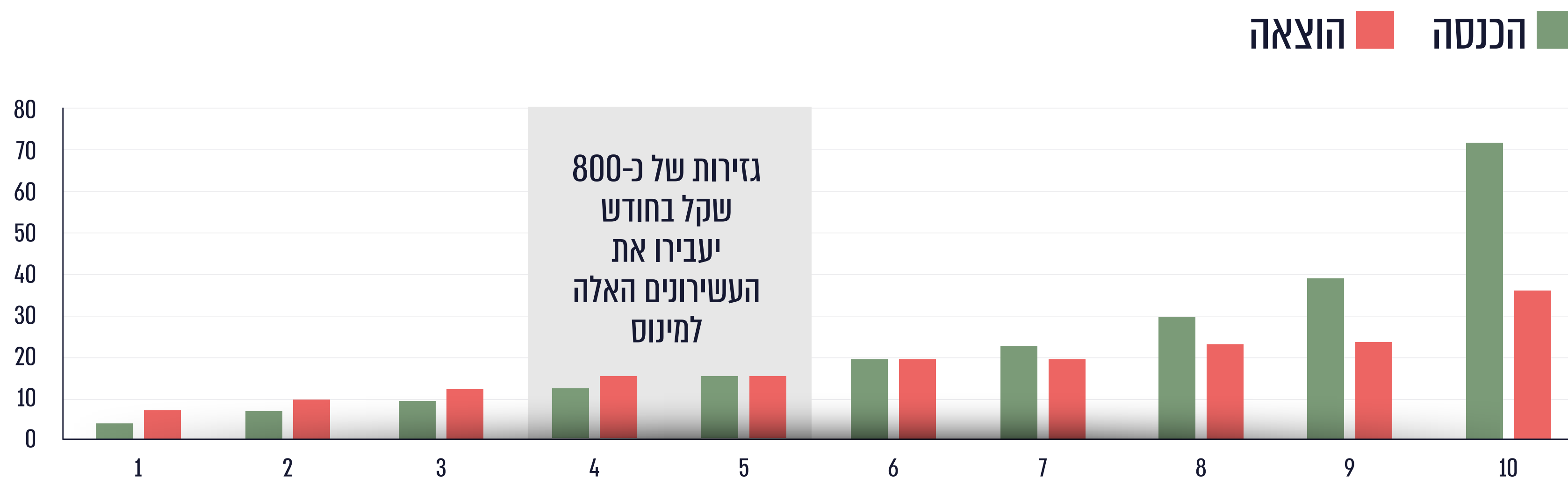
ציפיות ל-2025

בשנת 2025 אנו צופים כי נמשיך לראות מגמות סותרות:

- מצד אחד, ימשיך לגדול מספר הנשים הלוקחות אחריות על מצבן הפיננסי.
  - מצד שני, המגמות המסתמנות מהתקציב הנמצא בתהליך אישור בכנסת ומהצעות החוק העולות לשולחן הכנסת הן של החלשת המוסדות הדמוקרטיים המכלילים וחיזוק ההדרה והעדר שוויון.
- איתנותם של המוסדות המפקחים על הכלכלה והחברה - מערכת המשפט, הרשות לניירות ערך, בנק ישראל והתקשורת יקבעו איך יראה מדד המגדר בסוף 2025. התחזקותם של מוסדות אלו תתרום לשיפור מעמדן ועושרן של נשים, בעוד ששחיקתם עלולה להוביל לנסיגה.
- שנת 2025 נפתחת עם שורה של גזירות כלכליות, כולל עלייה במע"מ, במחירי החשמל, המים, הארנונה, הסלולר והמזון. משפחות רבות צפויות לחוות ירידה של 3,000-15,000 ש"ח בהכנסה הפנויה שלהן. ההשלכות על נשים - ובמיוחד על נשים במעמד סוציו-אקונומי נמוך - עלולות להיות חמורות.
- ירידה ברמת החיים עשויה להוביל לעלייה בחיכוך ובאלימות במשפחה ובקהילה. בהינתן המגמות שנצפו בעקבות המלחמה ב-2024, ובהיעדר שינויים משמעותיים, ניתן לצפות לירידה באיכות החיים הכללית בישראל, ובפרט באיכות חייהן של נשים.

רבים בעשירונים האמצעיים כבר לא יוכלו לחסוך

ההכנסה וההוצאה* החודשית הממוצעת בכל עשירון, באלפי שקלים

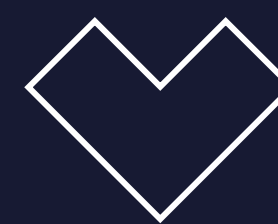
מקור: ניתוח TheMarker

*כולל תצרוכת, תשלומי חובה, משכנתא ועוד

סיכום:

ב 2024 חל שיפור מסוים במעורבות של נשים בשוק ההון הישראלי. לצד עלייה באוריינות הפיננסית ובשיעור הנשים הצעירות הלוקחות אחריות כלכלית, עומדים אתגרים מבניים וכלכליים שעלולים להקשות על צמצום הפערים. המגמות העתידיות תלויות בחיזוק המוסדות המפקחים ובמאמצים לצמצום אי-שוויון חברתי וכלכלי לצד המשך עידוד ותמיכה בשיפור האוריינות הפיננסית בחברה הישראלית.

תודות

הדס בן אליהו - מדד המגדר של שוות - לקידום נשים בזירה הציבורית במכון ון ליר בירושלים

לימור כספי ויסברג - מנהלת מיס פיקס דה יוניברס

מלי כהן בריי, קורל אוגדן - עריכה לשונית